

MICHAL VIEWEGH

ROMÁN PRO ŽENY

CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU

Oliver pouští vodu, myje si ruce a tlumeně kloktá ústní vodu. Můj úsměv se rozšíří. Už se nemůžu dočkat, až bude zpátky. V zámku zarachotí klíč a prosklenými dveřmi dopadne do pokoje lichoběžník světla z předsíně. Oblékám si tričko a rychle se hrabu z postele. Slyším, jak máma postaví kufr na zem a jak vzdychne – už si všimla pánských bot. Oliver stále kloktá.

„Rickie?“ říká máma.

Zní to podrážděně. Slyším, jak se dveře koupelny otvírají. Potom je ticho.

Oliver a máma stojí proti sobě v předsíni a mlčky na sebe hledí. Mě si vůbec nevšímají. Máma má na sobě tmavomodrý kostým – ten, ve kterém ji občas považují za letušku. Oliver je úplně nahý; klín si zakrývá ručníkem.

„Jana?!“ pronese udiveně, nechápavě.

„Co tady proboha děláš?“ promluví konečně máma.

V příštím okamžiku mi to dojde.

Oliver je Pažout.

Analýza uměleckého textu

- **zasazení výňatku do kontextu díla**

Úryvek je asi z poloviny knihy, kdy Laura pochopí, že mámou nenávidění Pažout je její mileneček Oliver.

První kapitola je dopis, který jistý Oliver napsal dívce Lauře a nechal ho vyvěsit do reklamního rámečku v metru. V dopise vzpomíná na společné chvíle a doufá, že si Laura dopis přečte, až pojedou do práce. Další dopisy se objevují vždy po několika kapitolách, jejichž vypravěčkou je Laura. Dopisů je celkem šest, po půl roce už to Oliver vzdal.

Vypravěčkou příběhu je 22letá Laura. Vypráví o své matce Janě, která kdysi chodila s jistým Pažoutem a potom s Lauřiným otcem. Pažout byl buran a Lauřin otec zemřel na rakovinu, proto Jana zanevřela na všechny Čechy. Laura má kamarádku Ingrid, jež je podobná herečce Julii Roberts, rozdíl je jen v tom, že Ingrid má škvíru mezi předními zuby a měří necelých 160 cm. Sama Laura na počátku vyprávění chodila s o dva roky mladším Rickiem (Richardem) a zároveň s 40letým Oliverem. Před nimi chodila s Američanem Jeffem, kterého její matka zbožňovala, ale Laura cítila kulturní rozdíly. Proto jí vyhovoval jednoduchý Rickie, prodavač mobilů. Když spolu byli na dovolené, poznala tam čtyřicátníka Olivera a bezhlavě se do něj zamilovala. Po první společně strávené noci, už zpátky doma, se Oliver vytratil do koupelny, a když vylezl, narazil v předsíni na Janu. Ta zažila šok – Oliver byl Pažout, tedy ten muž, se kterým kdysi chodila. Matce však nezbývá nic jiného než ho tolerovat a přát Lauře štěstí.

Zpočátku je Lauřin a Oliverův vztah plný humoru a štěstí, postupně však získává trhliny. Lauře nese Oliverův nejlepší kamarád Hubert, vadí jí, že Oliver denně pije alkohol, chodí oblečený jako buran a je lakomý. Navíc ji podvedl se svou bývalou milenkou Bludičkou. Po roce vztahu a společného bydlení jedou Oliver a Laura na dovolenou, kde Laura pozná jednoho z Oliverových známých. Onen muž je majitelem jachty a potápěč, je svalnatý, chodí skvěle oblekaný, nekouká na každou korunu... Laura se do Něj (nazývá ho On) téměř okamžitě zamiluje a neváhá mu, stejně jako předtím Oliverovi, tajně dát své telefonní číslo. Oliverovi je vše jasné, vidí na Lauře, jak je tím mužem okouzlená. Pokusí se o odpor a sdělí Lauře, že pokud s Ním půjde na večeři, nemá se už vracet. Laura i přesto odešla, strávila s Ním vášnivou noc, jenže On se už potom nikdy neozval. Laura se všemožně snažila překonat žal, četla různé příručky a svěřovala se Ingrid. Zjistila, že ten, po kom se jí stýská, není On, ale Oliver.

Laura začala v době, kdy se v metru začaly objevovat Oliverovy dopisy, chodit s Robertem. Robert s pomocí právníků napsal Oliverovi dopis, aby se přestal ponižovat. Oliver však napsal další dopisy, které si Laura se zatajeným dechem četla.

V poslední kapitole se setkáváme s idylickou domácností. Jsou Vánoce, Laura s těhotenským břichem sedí na klíně Oliverovi a Lauřina matka budoucím rodičům sděluje, že pozvala na návštěvu pana Žemlu, jejich ovdovělého souseda.

- **téma a motiv**

téma: setkání Olivera a Jany

motivy: kloktání, pánské boty, koupelna, máma

- **časoprostor**

prostor: v úryvku Janin, v celé knize Praha a různé destinace, kam jela Laura na dovolenou

čas: v úryvku není patrný, v knize rok 1999 (Oliverovy dopisy mají datum)

- **kompoziční výstavba**

Laura vypráví chronologicky s retrospektivními pasážemi.

Oliverovy dopisy jdou chronologicky za sebou.

- **literární forma, druh a žánr**

próza, epika, román

- **vypravěč**

Vypravěčkou v ich-formě je Laura. Autorem dopisů v ich-formě je Oliver.

- **postavy**

Laura – redaktorka ženského časopisu, mladá (20 let), hezká, žije jen s mámou (otce nepoznala)

Jeff – Lauřin první milenec, učitel angličtiny, Američan

Jana – Lauřina matka, nenávidí muži-Čechy, zcestovalá, elegantní, kultivovaná dáma

Oliver – samorost, ironický, skoupý na peníze, umí se chovat jako buran, ale i jako gentleman

Ingrid – Lauřina nejlepší kamarádka, příliš důvěřivá, střídá muže, získá si i Oliverova nejlepšího kamaráda Huberta

On – Lauřina prázdninová láska, majitel jachty, který se po vášnivé noci už nikdy neozval

- **vyprávěcí způsoby**

pásmo vypravěče v ich-formě (vypráví Laura)

přímá řeč: Jana, Oliver

- **typy promluv**

dialog Jany a Olivera

- **jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku**

zdrobnělina *tričko*

expresivní výraz *hrabu se*

hovorový výraz *máma*

přezdívka *Rickie*

řečnická otázka *„Co tady proboha děláš?“*

- **tropy a figury a jejich funkce ve výňatku**

epizeuxis *jak máma postaví kufr na zem a jak vzdychne*

Literárněhistorický kontext

- **kontext autorovy tvorby**

- 2. polovina 20. století, 1. polovina 21. století = současná literatura

Michal Viewegh

- narozen 1962 v Praze
- autor společenských románů a parodických próz
- pochází z rodiny inženýra chemie, jeho matka je právnička
- v roce 1980 maturoval na gymnáziu v Benešově, poté vystudoval češtinu a pedagogiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy
- od začátku studia v roce 1983 publikoval povídky v Mladé frontě
- po ukončení školy krátce pracoval jako učitel na Zbraslavi
- od roku 1993 pracoval 2 roky jako redaktor v nakladatelství, pak se stal spisovatelem z povolání
- v roce 2012 mu praskla aorta a byl ve vážném zdravotním stavu

Názory na vraždu (1990) – prvotina, společensko-kritický román s detektivní zápletkou

Báječná léta pod psa (1992) – hrdinové prožívají období tzv. normalizace. Projevují se zde i autobiografické prvky

Výchova dívek v Čechách (1994) – z prostředí školy a rodiny novodobého podnikatele

Nápady laskavého čtenáře (1993)

Zapisovatelé otcovské lásky (1998) – román

Povídky o manželství a sexu (1999)

Nové nápady laskavého čtenáře (2000) – autor se tu představil jako humorný a sarkastický imitátor autorských stylů českých i cizích spisovatelů

Švédské stoly aneb Jací jsme (2000) – sbírka novinových fejetonů

Báječná léta s Klausem (2002) – volné pokračování Báječných let pod psa

Případ nevěrné Kláry (2003)

Na dvou židlích (2003) – sbírka fejetonů z let 2002–2003 vycházejících v Lidových novinách

Vybíjená (2004) – osudy několika spolužáků z gymnázia od doby jejich studií až do čtyřicítky

Tři v háji (2004) – společné dílo Michala Viewegha s Halinou Pawlowskou a Ivou Hercíkovou

Lekce tvůrčího psaní (2005)

Andělé všedního dne (2007) – mladá vdova, učitel autoškoly, sebevrah a čtyři andělé jsou protagonisté této novely

- **literární / obecně kulturní kontext**

- 20. a 21. století

Ludvík Vaculík (1926–2015)

- prozaik, fejetonista, publicista

- autor manifestu Dva tisíce slov

Rušný dům – román zasazený do prostředí internátu

Morčata – jeden z jeho nejznámějších románů

Ivan Klíma (*1931)

- spisovatel a dramatik

- židovské kořeny

- syn vynálezce a světového odborníka na silnoproudé motory Viléma Klímy

- jeden z nejpřekládanějších českých spisovatelů

Soudce z milosti – nejznámější román, propracovaná kompozice

Milenci na jeden den, Milenci na jednu noc – povídkové soubory

Petr Šabach (1951–2017)

- narodil se v Praze
- po maturitě v roce 1974 absolvoval obor teorie kultury na FF Karlovy univerzity
- pracoval jako technický redaktor v Pragokonzertu, metodik kulturního domu, asi šest let jako noční hlídač v Národní galerii, 1988–2001 odborný referent Galerie hlavního města Prahy
- po roce 2001 se živil jako volný spisovatel
- vedl seminář tvůrčího psaní na Literární akademii J. Škvoreckého
- žil v pražských Dejvicích

Šakalí léta

Hovno hoří – film Pelíšky je zfilmován dle motivu této knihy

Opilé banány

Babičky – jde o pohled dospívajícího (postupně až dospělého) chlapce na život svojí rodiny, převážně se vše ale točí kolem jeho babiček

Radek Malý (*1977)

- básník, autor dětských knížek, překladatel
- vysokoškolský učitel

Kamarádi z abecedy – pro děti

Malá tma – básnická sbírka, v níž autor používá mnoho cizích slov

Další údaje o knize:

- **dominantní slohový postup:**

vyprávěcí

- **vysvětlení názvu díla:**

Román pro ženy – jedná se o román o ženách a je určen především čtenářkám

- **posouzení aktuálnosti díla:**

Děj je zasazen do nedaleké minulosti, zmíněné reálie jsou aktuální.

- **pravděpodobný adresát:**

Milovníci méně náročných srozumitelných textů, spíše ženy než muži.

- **zařazení knihy do kontextu celého autorova díla:**

Román pro ženy (2001) – doba, kdy byl M. Viewegh velmi oblíbeným spisovatelem, šlo o bestseller

- **tematicky podobné dílo:**

Michal Viewegh – *Román pro muže*: román o životních osudech jiných hrdinů

- **porovnání s filmovou verzí nebo dramatisací:**

Film *Román pro ženy* z roku 2004 natočil Filip Renč, scénář napsal Michal Viewegh. V hlavních rolích hrají Simona Stašová (Jana), Marek Vašut (Oliver) a Zuzana Kanócz (Laura). Film je hodnocený průměrně, diváci oceňují humor a nadhled.